

Prediction of the desire to establish relationships in teenage girls based on excitement, social support and happiness

Nafiseh Pourazizi, M.A

Psychology, Islamic Azad University, Qom Branch, Iran

Majid Zargham Hajebi, Ph.D

Assistant Professor of Psychology, Islamic Azad University, Qom Branch, Iran

پیش‌بینی اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان دختر بر اساس هیجان‌خواهی، حمایت اجتماعی و شادکامی

نفسیه پورعزیزی

دانشجوی روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران

مجید ضرغام حاجبی*

استادیار روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم، ایران

Abstract

The aim of this research was to predict of the desire to establish relationships among adolescents based on emotion seeking, social support, and happiness in high school female students. The population of the study consisted of second high school female students of Qom city in 2018-2019. The sample size was 375 subjects who were calculated by Cochran formula and selected by available sampling method. Questionnaires of Crucial Relationships (1990), Zuckerman Emotion Seekers (1978), Zimet's Social Support (1988), and Argyle Happiness (1987) were used as research tools. Multiple regression analysis was used to analyze the data. The results showed that among the components of excitement, adventure components with significance level = 0.001, experimentation with significance level = 0.015, diversity seeking with significance level = 0.001 and avoidance of inhibition with significance level Management = 0.001, social support with family components with significance level = 0.001 and important people with significance level = 0.001 and happiness with self-esteem component with significance level = 0.001 They can predict the desire to establish a relationship. According to the research findings, it can be concluded that excitement and happiness have a positive and significant relationship with the desire to establish a relationship and the family component of the social support variable is inversely related. As a result, the more excitement and happiness you have, the more you want to start a relationship, and the less support you have for your family, the more you want to start a relationship.

Keywords: emotion seeking, female students, happiness, relationship craving, social support.

چکیده

هدف این پژوهش پیش‌بینی اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان بر اساس هیجان‌خواهی، حمایت اجتماعی و شادکامی در دانش آموزان دختر متوسطه دوم بود. این پژوهش از نظر نوع توصیفی و از نظر روش همبستگی بود. جامعه آماری همه دانش آموزان دختر متوسطه دوم شهرستان قم در سال ۹۸-۱۳۹۷ بودند. نمونه مورد مطالعه ۳۷۵ نفر از دانش آموزان دختر بودند که به وسیله فرمول کوکران محاسبه و با روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه‌های اشتیاق به برقراری روابط مک‌کروسکی (Willingness To Communicate Questionnaire)، هیجان‌خواهی (Sensation Seeking Questionnaire)، حمایت اجتماعی (Perceived Social Support Questionnaire) و شادکامی (Oxford Happiness Questionnaire) به عنوان ابزار پژوهشی استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از آزمون‌های رگرسیون چندگانه به شیوه همزمان استفاده شد. نتایج نشان داد از میان مؤلفه‌های هیجان‌خواهی، مؤلفه‌های ماجراجویی ($P < 0/001$)، تجربه‌جویی ($P = 0/015$)، تنوع‌طلبی ($P < 0/001$) و گریز از بازداری ($P < 0/001$)، حمایت اجتماعی با مؤلفه‌های خانواده ($P < 0/001$) و اشخاص مهم ($P < 0/001$)، و شادکامی با زیر مؤلفه عزت‌نفس ($P < 0/001$)، می‌توانند اشتیاق به برقراری رابطه را به صورتی معنی‌داری پیش‌بینی کنند. نتایج مطالعه نشان داد هیجان‌خواهی و شادکامی رابطه مثبت و معنی‌دار و مؤلفه خانواده رابطه معکوس و معنی‌دار با اشتیاق به برقراری روابط دارد. در نتیجه افزایش هیجان‌خواهی و شادکامی و کاهش حمایت خانواده منجر به افزایش اشتیاق به برقراری روابط می‌شود.

کلیدواژه‌ها: اشتیاق به برقراری روابط، حمایت اجتماعی، دختران نوجوان، شادکامی، هیجان‌خواهی

مقدمه

در ابتدای دوران نوجوانی، روابط با جنس دیگر اهمیت بیشتری پیدا کرده و جستجو برای صمیمیت و تجربه روابط نزدیک با فردی خاص بیشتر می‌گردد. در این دوران گروهی از نوجوانان قبل از ازدواج با روابط و دوستی‌های صمیمانه‌ای روبرو می‌شوند که نوع به خصوصی از روابط زوجین محسوب می‌گردد و چگونگی آن بر کیفیت زندگی (Quality of Life)، بهداشت و آسیب‌های روانی اثرگذار است. به عبارتی درگیر شدن در یک رابطه با جنس دیگر قبل از ازدواج، در کنار جنبه‌های مثبتی که افراد را به آغاز نمودن چنین رابطه‌ای ترغیب می‌کند، می‌تواند فرد را دچار استرس-هایی مثل ترس از آینده، غم در زمان‌های دوری، دل‌تنگی، تعارض با طرف مقابل، عدم حمایت موردنیاز، مورد کنترل قرار گرفتن و... کند؛ در نتیجه رابطه ناکارآمد می‌تواند باعث به وجود آمدن آسیب‌های روان‌شناختی مانند افسردگی و اضطراب گردد (Ivani, 2012) بر اساس نظریه اریکسون (Erickson) در دوران جوانی فرد با بحران صمیمیت در برابر انزوا روبرو می‌باشد و به دنبال ایجاد تعامل با جنس مخالف است. در این میان یکی از موضوع‌هایی که این اشتیاق به برقراری روابط را می‌تواند به معضلی اجتماعی تبدیل کند، رابطه دو جنس مخالف با یکدیگر به خصوص در دوران نوجوانی و جوانی است. در این نوع روابط دو جنس به تجاربی دست می‌یابند که در دوستی با هم‌جنسان خود تجربه نمی‌کنند. جامعه ایران، جامعه‌ای جوان است که هر ساله تعداد زیادی از جوانان به سن ازدواج می‌رسند، اما به دلایل مختلف، از جمله ادامه تحصیلات و مشکلات اقتصادی، ازدواج در گروهی از آن‌ها، به تأخیر می‌افتد، که البته این تأخیر مانع از فروکش نمودن اشتیاق به برقراری روابط نمی‌شود (Beirami, Mohammadpour, Golamzadeh & Esmaili, 2011).

یکی از متغیرهایی که می‌تواند اشتیاق به برقراری روابط را پیش‌بینی نماید حمایت اجتماعی (Social support) است. حمایت اجتماعی میزان برخورداری از محبت، همراهی، مراقبت، احترام و توجه و کمکی است که فرد از افراد یا گروه‌های دیگر نظیر اعضای خانواده، دوستان و دیگر افراد

مهم دخیل در زندگی دریافت می‌کند (Gnilka & Broda, 2019). منابع حمایت اجتماعی ارتباط‌های رسمی و غیررسمی است، اما اعضای خانواده و دوستان منابع اصلی حمایت اجتماعی به شمار می‌روند (Baker & Yang, 2018). حمایت اجتماعی به‌عنوان قوی‌ترین و نیرومندترین نیروی مقابله‌ای برای رویارویی موفقیت‌آمیز و آسان افراد در شرایط تنش‌زا است (Wang, Zhang & Zeng, 2019).

مطالعات نشان می‌دهند که افراد دارای حمایت‌های اجتماعی بالا و کشمکش‌های بین فردی کمتر، در رویارویی با اتفاقات تنش‌زای زندگی بیشتر ایستادگی کرده و نشانه‌های کمتری از افسردگی یا آشفتگی روانی را نشان می‌دهند (Huang, Wang, Li, & An, 2019). حمایت اجتماعی همچنین می‌تواند با هیجان‌خواهی (Sensation Seeking) در ارتباط باشد (Moitra, Anderson, & Stein, 2013).

در پژوهشی با عنوان پیش‌بینی کننده‌های اشتیاق برقراری روابط پژوهشگران نشان دادند که متغیرهای حمایت اجتماعی و شایستگی در تبیین اشتیاق برقراری روابط مؤثرند (OstadianKhani, Fadaei Moghadam & Ahmadi, 2017). در پژوهش دیگری محققان نشان دادند که حمایت اجتماعی موجب افزایش انعطاف‌پذیری شده و این افراد برای حل مسائل و مشکلات خود بهتر و خلاقانه‌تر عمل می‌کنند؛ همچنین اشتیاق بیشتری برای برقراری روابط مناسب از خود نشان می‌دهند (Yang & Bradford, 2015). در مقابل افرادی که حمایت اجتماعی مناسب دریافت نمی‌کنند از افسردگی رنج برده و همین امر موجب می‌شود که از برقراری روابط مناسب دوری و به سمت روابط خطرناک و نامناسب کشیده شوند (Bedard, Bouffard & Pansu, 2014).

هیجان‌خواهی به عنوان جستجوی هیجان‌ها و تجربه‌های متنوع، تازه، پیچیده و پرشور و میل به خطر کردن بدنی، اجتماعی، قانونی و مالی تعریف می‌شود (Jamali, Kar, Madani & Lavasani, 2016). هیجان‌خواهی عنوان یکی از نیازهای زیستی و اساسی در انسان‌ها، می‌تواند در تمام مراحل زندگی انسان اثر گذاشته و مخاطرات اجتماعی، بدنی، قانونی و مالی را به‌دنبال داشته باشد (Khanjani, Fakhraey, & Badri, 2012) افراد هیجان‌خواه برای

درگیری خانوادگی شده است (Ertzaei, 2018). در پژوهش دیگری با هدف ارزیابی روابط دختران و پسران از دیدگاه دختران نوجوان در ایران، نتایج نشان داد که این گونه روابط دارای پیامدهای عاطفی روانی مانند افسردگی و گرایش به خودکشی، مشکلات خانوادگی و تحصیلی و مشکلات در زندگی مشترک آینده می باشد (Khormayi & Zareie, 2016). یافته های پژوهش دیگری نشان داد که نوجوانان پیامدهای رابطه با جنس مخالف را به اشکال مختلف مانند مشکلات آموزشی، درگیری فضای ذهنی، افسردگی، تنوع طلبی و ترس از ازدواج تجربه می کنند (Ghaderzadeh et al, 2017). نتایج مطالعات در خارج از ایران نیز نشان می دهد اگرچه رابطه با جنس مخالف، با ارزش ها و هنجارهای جوامع غربی مغایرت ندارد اما پیامدهای آن از قبیل افزایش تعداد فرزندان نامشروع، افسردگی، والدین مجرد و هیجان خواهی غیرطبیعی افراد در آن‌ها وجود دارد (Gue, Wu, & Qiu, Chen, & Zhang, 2014).

در سال‌های گذشته به دلیل موانع ازدواج و با بالا رفتن سن دختران و پسران مجرد در شرف ازدواج، این افراد برای رفع نیازهای خود از جمله نیاز به دوست داشته شدن و داشتن یک همدم و گاهی برای رفع نیازهای جنسی خود گرایش و تمایل به روابط نزدیک با جنس مخالف دارند (Beirami et al, 2011). دختر و پسر صرف نظر از شکل و اختلافات بدنی، از لحاظ قوای شعور و عقلانی با هم فرقی نمی کنند؛ اما دختران از حیث قوای عاطفی و خلقی، بسیار حساس تر و دارای جنبه هیجان پذیری بیشتری هستند (Refahi, Goodarzi & Mirzaei, 2012).

شناسایی عوامل اشتیاق به برقراری روابط اهمیت فراوان دارد؛ زیرا با شناسایی این عوامل از پیامدهای منفی آن در زمینه مسائل روانی تحصیلی و غیره پیشگیری می شود. یافته های چنین پژوهش هایی می تواند در راستای بهبود مشکلات رفتاری نوجوانان و جوانان کمک کننده باشد. بررسی مطالعات مختلف نشان می دهد اشتیاق به برقراری روابط به صورت کلی تحت تاثیر هیجان خواهی، حمایت اجتماعی و شادکامی نوجوانان می باشد. شناسایی هر یک از مولفه های این عوامل می تواند گامی مهم و تاثیرگذار در

به دست آوردن سطح برانگیختگی بهینه دست به کارهای مختلفی می زند. آن‌ها با افراد مختلفی معاشرت دارند، نه به علت اینکه بر دیگران تاثیر بگذارند، بلکه به دنبال تحریک هستند (Hosseini et al, 2015). نتیجه پژوهشگران ایرانی نشان می دهد هیجان خواهی و شادکامی با یکدیگر در ارتباط مستقیم می باشند (Hatami Gharibvand & Makvandi, 2015). در پژوهشی دیگر با هدف سنجش نقش تجربه جویی در پیش بینی گرایش به روابط فرا زناشویی در متأملین شهر کرمان، نتایج حاکی از ارتباط هیجان خواهی با روابط فرا زناشویی در افراد متأهل بود (Tadayon & Tajabadi & Andishmand, 2018). همچنین مطالعه در زمینه روابط پیش از ازدواج در جوانان و نوجوانان نشان می دهد یکی از علل روابط پیش از ازدواج، هیجان خواهی در رابطه است (Ghaderzadeh, Mohammadi & Mohammadi, 2017).

از دیگر متغیرهای تاثیرگذار بر اشتیاق به برقراری روابط، شادکامی (Happiness) می باشد. بر اساس منابع، سه جزء اصلی شادکامی عبارتند از: هیجان مثبت، رضایت از زندگی و نبود هیجانات منفی از جمله افسردگی و اضطراب (Argyle, 1995). پژوهشگران معتقدند برقراری روابط مثبت با دیگران، هدفمند بودن زندگی، رشد شخصی، دوست داشتن دیگران و طبیعت نیز از اجزاء شادکامی به شمار می آید. یکی از دیگر از موضوعات مرتبط با شادکامی، وجود شبکه حمایتی است؛ به همین دلیل برخی روانشناسان (Myers & Diener, 1995) بیان می کنند وقتی از مردم پرسیده شود که فرد شاد چه کسی است، در پاسخ به شبکه ای حمایتی از روابط در یک فرهنگ اشاره می کنند که به تفسیری مثبت و خوش بینانه از رویدادهای روزمره زندگی می انجامد.

در پژوهشی در ایران با عنوان بررسی روابط پسران و دختران پیش از ازدواج با نگرش فرهنگی، پژوهشگر معتقد است در جامعه و فرهنگ ایرانی وجود روابط با جنس مخالف خارج از چارچوب دینی به راحتی پذیرفته شده نیست و این مسئله در جوانان و نوجوان باعث ایجاد تعارض و پنهانی شدن روابط و در نهایت اضطراب، افسردگی و

۰/۷۹ گزارش شده است (Ostadiankhani et al, 2017). این ابزار اعتبار بالایی را نشان داده است و برخی حمایت‌ها برای اعتبار پیش‌بین و ساختار آن وجود دارد. در پژوهشی دیگر با استفاده از روش بازآزمایی، پس از ۴ ماه اعتبار آزمون ۰/۷۲ و همسانی درونی آیتم‌های ۱۲ گانه آزمون توسط آلفای کرونباخ ۰/۶۹ به دست آمد (Beirami et al, 2011). در این پژوهش حاضر نیز آلفای کرونباخ گزارش شده ۰/۷۳ است. دو نمونه از سؤالات این مقیاس عبارت است از: ۱- صحبت کردن در مقابل یک گروه از افراد نا آشنا و ۲- صحبت کردن با یک آشنا به‌عنوان ایستادن در یک صف.

پرسشنامه هیجان‌خواهی زاگرن (Sensation Seeking Questionnaire)

این پرسشنامه یک مقیاس ۴۰ گویه‌ای خودگزارشی است که هیجان‌خواهی افراد را سنجیده و در سال ۱۹۷۸ توسط زاگرن، ایزنک و ایزنک (Zuckerman, Eysenck, & Eysenck, 1978) طراحی شده است. پاسخ در این مقیاس بر اساس ۰ و ۱ محاسبه می‌شود. حداقل نمره صفر و حداکثر ۴۰ می‌باشد. این مقیاس دارای ۴ خرده مقیاس ماجراجویی، تجربه‌جویی، تنوع‌طلبی و گریز از بازداری است. خرده مقیاس تجربه‌جویی شامل سؤالات (۳، ۱۱، ۶، ۹، ۱۰، ۱۴، ۱۸، ۱۹، ۲۲، ۲۶، ۳۷) ماجراجویی (۳، ۱۱، ۱۶، ۱۷، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۸، ۳۸، ۴۰) تنوع‌طلبی (۲، ۵، ۷، ۸، ۱۵، ۲۴، ۲۷، ۳۱، ۳۴، ۳۹) و گریز از بازداری (۱، ۱۲، ۱۳، ۲۵، ۲۹، ۳۰، ۳۲، ۳۳، ۳۵، ۳۶) می‌باشد. پایایی این مقیاس در بازه ۰/۸۵ تا ۰/۸۶ برآورد شده است. با استفاده از روش تصنیف، گاتمن و آلفای کرونباخ ضریب پایایی این ابزار به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۵ و ۰/۷۰ در مطالعه‌ای در کشور محاسبه شده است (Kamrani Fakoor, Rasoulzadeh & Al-Hayari, 2003). دو نمونه از سؤالات این پرسشنامه به این شرح است: ۱- الف- شغلی را دوست دارم که محل آن ثابت باشد. ب- شغلی را دوست دارم که مستلزم سفر باشد. ۲- الف- وقتی دریا آرام است از قایق سواری لذت می‌برم. ب- وقتی دریا کمی موج است از قایق سواری لذت می‌برم.

پرسشنامه حمایت اجتماعی (Perceived Social Support Questionnaire)

این پرسشنامه ۱۲ گویه‌ای خودگزارشی است که حمایت اجتماعی افراد را می‌سنجد که

کشف روابط نوجوانان بوده و خانواده‌ها و افراد جامعه را در به‌کارگیری رویکردهای صحیح یاری نماید. و به‌طور کلی اشتیاق به برقراری رابطه در جامعه به خصوص نوجوانان و جوانان محقق را بر این داشت که سهم هیجان‌خواهی حمایت اجتماعی و شادکامی را در پیش‌بینی متغیر اشتیاق به برقراری رابطه مورد سنجش قرار دهد. در راستای این هدف چند فرضیه آزمون شدند که عبارتند از: ۱- هیجان‌خواهی می‌تواند اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان دختر را پیش‌بینی کند. ۲- حمایت اجتماعی می‌تواند اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان دختر را پیش‌بینی کند. ۳- شادکامی می‌تواند اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان دختر را پیش‌بینی کند.

روش پژوهش

روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: پژوهش از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری در این پژوهش تمامی دانش‌آموزان دختر دبیرستانی متوسطه دوم شهرستان قم در سال تحصیلی ۹۸-۱۳۹۷ و نمونه آماری نیز بر اساس فرمول کوکران و جدول مورگان شامل ۳۷۵ نفر از دانش‌آموزان دختر بودند که به صورت نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. پرسشنامه‌ها با کسب اجازه مدیران و معلم‌های مربوطه در کلاس توزیع شد. قبل از توزیع پرسشنامه‌ها به دانش‌آموزان تاکید گردید که پرسشنامه‌ها فقط جهت انجام مقاصد پژوهشی در اختیار پژوهشگران خواهد بود و هیچ‌گونه استفاده دیگری از آن‌ها نخواهد شد، لذا لزومی به درج نام و نام خانوادگی در پرسشنامه نمی‌باشد.

ابزار سنجش

پرسشنامه اشتیاق برای برقراری روابط (Willingness To Communicate Questionnaire)

این پرسشنامه یک مقیاس ۱۲ گویه‌ای خودگزارشی است که توسط مک-کروسکی (McCroskey, 1990) برای ارزیابی اشتیاق به برقراری ارتباط تدوین شده است. پاسخ‌ها در دامنه‌ای صفر (بلی) و ۱ (خیر) قرار می‌گیرند. حداقل نمره صفر و حداکثر ۱۲ می‌باشد. اعتبار این آزمون ۰/۹۲ و اعتبار بازآزمون آن نیز

ارزیابی دوستان افراد درباره آن‌ها ۰/۴۳ محاسبه شد (Hills & Argyle, 2001). در پژوهشی در ایران همبستگی پرسش‌نامه شادکامی ۰/۷۳، ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۵، پایایی به روش باز آزمایی ۰/۷۳، با روش اسپیرمن براون ۰/۷۹ و با روش گوتمن ۰/۷۸ گزارش شده است (Abedi, Jafari & Liaghatdar, 2006). آلفای کرونباخ گزارش شده در این پژوهش نیز ۰/۷۹ است. دو نمونه از سؤالات این مقیاس عبارت است از: ۱- من بی‌نهایت شاد هستم. و ۲- احساس اطمینان دارم که آینده سرشار از امید تحقق است.

تحلیل داده‌ها

داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS21 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. برای تحلیل نتایج و بررسی داده‌ها از روش‌های آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون همزمان استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، ۳۲/۵ درصد از آزمودنی‌ها از پایه دهم، ۳۴/۹ درصد از پایه یازدهم و ۳۲/۶ درصد نیز از پایه دوازدهم انتخاب شدند. همچنین ۶۸/۶ درصد از آزمودنی‌ها از رشته‌های شاخه نظری، ۱۶/۳ درصد از رشته‌های شاخه فنی و حرفه‌ای و ۱۵/۱ درصد نیز از رشته‌های شاخه کارواندانش انتخاب شدند. میانگین سنی آزمودنی‌ها نیز ۱۶/۸ (انحراف استاندارد= ۰/۸۷۳) بود.

میانگین و انحراف استاندارد نمره‌های آزمودنی‌ها در متغیرهای پژوهش در جدول ۱ آمده است. برای انجام روش‌های آماری همبستگی و تحلیل رگرسیون، پیش‌فرض خطی بودن رابطه بین متغیرها از طریق نمودار پراکنندگی مورد بررسی قرار گرفت که نتایج نشان داد پیش‌فرض خطی بودن رابطه بین متغیرها برقرار است. برای بررسی نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگراف-اسمیرنوف استفاده شد. نتایج این آزمون نشان داد که متغیرهای پژوهش دارای توزیع نرمال هستند.

توسط زیمت، پول، فارلی، ورکمن و برکف (Zimat, Pwell, Farley, Werkman & Berkoff, 1988) طراحی شده است. پاسخ در این مقیاس بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵)) نمره‌گذاری می‌شود. حداقل نمره ۱۲ و حداکثر ۶۰ می‌باشد. این مقیاس دارای سه خرده مقیاس خانواده، دوستان و شخص مهم است. خرده مقیاس خانواده شامل سؤالات (۳، ۴، ۸ و ۱۱)، دوستان شامل سؤالات (۶، ۷، ۹، ۱۲) و اشخاص مهم شامل سؤالات (۱، ۲، ۵ و ۱۰) است. در بررسی روایی خارجی، ویژگی‌های روان-سنجی مقیاس چند بعدی حمایت اجتماعی ادراک شده با استفاده از تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که برآزش قابل قبول با داده‌ها دارد (Bruwer, Emsley, Kidd, Lochner & Seedat, 2008). همسانی درونی از طریق آلفای کرونباخ برای کل مقیاس و خانواده، دوستان و اشخاص مهم به ترتیب ۰/۹، ۰/۹۲ و ۰/۸۷ محاسبه شده است. مقدار آلفای کرونباخ این مقیاس در پژوهش داخلی ۰/۸۷ گزارش شد (Beirami et al, 2011). آلفای کرونباخ گزارش شده در این پژوهش ۰/۶۷ است. دو نمونه از سؤالات این مقیاس عبارت است از: ۱- فرد خاصی وجود دارد که هنگام نیاز به او دسترسی داشته باشم و ۲- من می‌توانم راجع به مشکلاتم با دوستانم صحبت کنم.

پرسشنامه شادکامی آکسفورد (Oxford Happiness Questionnaire)

برای سنجش شادکامی از پرسشنامه شادکامی آکسفورد (Argyle, Martin & Crussland, 1989) استفاده شده است. این پرسشنامه ۲۹ ماده‌ی شش گزینه‌ای دارد که از ۱ تا ۶ نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه توسط Hills و Argyle تجدید نظر شده و سازه‌های روانشناختی مربوط به علاقه اجتماعی برونگرایی، مهربانی، شوخ طبعی، احساس هدفمندی، خودبستگی، حرمت پذیرش خود، سلامت جسمی، خود مختاری، مکان کنترل و احساس زیبایی شناختی را ارزیابی می‌کند (Alipour & Agha Haris, 2007). پایایی پرسشنامه آکسفورد به کمک ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و پایایی بازآزمایی آن را طی هفت هفته ۰/۷۸ گزارش شده است روایی همزمان این پرسشنامه با استفاده از

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد
تجربه‌جویی	۶/۳۲	۱/۴۲
ماجراجویی	۳/۴۵	۱/۰۸
تنوع‌طلبی	۲/۳۴	۱/۰۰۶
گریز از بازداری	۱/۱۱	۰/۶۶
خانواده	۱۳/۲	۳/۳۴
دوستان	۱۳/۹	۳/۵
اشخاص مهم	۱۴/۳	۳/۳۱
اشتیاق به برقراری روابط	۶/۴۵	۱/۸۷

برای بررسی رابطه بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همان‌طور که در جدول ۲ آمده است، ضریب همبستگی بین خانواده، اشخاص مهم، عزت‌نفس، تجربه، ماجراجویی، تنوع و گریز با اشتیاق به برقراری رابطه مثبت و معنادار است ($P < ۰/۰۱$).
 شاخص آماری مجذور همبستگی ($R^2 = ۰/۷۱۱$) نشان داد که متغیرهای پیش‌بین ۷۱ درصد از اشتیاق به برقراری رابطه را تبیین می‌کنند (جدول ۳).
 همان‌گونه که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، از میان هیجان‌خواهی، مولفه‌های ماجراجویی ($Beta = ۰/۰۶۴$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱، تجربه‌جویی

با سطح معنی‌داری ۰/۰۱۵ ($Beta = ۰/۱۰۵$)، تنوع‌طلبی ($Beta = ۰/۱۴۵$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱ و گریز از بازداری ($Beta = ۰/۲۰۷$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱، حمایت اجتماعی با مولفه‌های خانواده ($Beta = -۰/۲۷۸$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱ و اشخاص مهم ($Beta = ۰/۳۷۷$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱ و شادکامی با زیر مولفه عزت‌نفس ($Beta = -۰/۱۴۱$) با سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۰۱ می‌توانند اشتیاق به برقراری رابطه را پیش‌بینی کنند (جدول ۴). بنابراین فرضیه‌های اول، دوم و سوم تایید می‌گردند.

جدول ۲. ضریب همبستگی متغیرهای مورد مطالعه با اشتیاق به برقراری رابطه

متغیر	ضریب همبستگی	سطح معناداری
اشتیاق به برقراری رابطه		
خانواده	-۰/۲۰۲	<۰/۰۰۱
دوستان	۰/۰۲۹	۰/۴۲۷
اشخاص مهم	۰/۳۳۶	<۰/۰۰۱
عزت‌نفس	-۰/۱۳۶	۰/۰۰۸
رضایت	۰/۰۰۳	۰/۹۵۶
خوشی	۰/۰۰۴	۰/۹۳۴
آرامش	-۰/۱۹	۰/۷۱۴
کنترل	-۰/۰۶۳	۰/۲۲۱
کارآمدی	۰/۰۲۳	۰/۶۵۱
تجربه	۰/۲۴۶	<۰/۰۰۱
ماجراجویی	۰/۴۸۴	<۰/۰۰۱
تنوع	۰/۵۱۹	<۰/۰۰۱
گریز	۰/۶۳۶	<۰/۰۰۱

جدول ۳. آماره‌های خلاصه مدل رگرسیون

شاخص مدل	همبستگی (R)	مجذور همبستگی (R ²)	مجذور همبستگی تعدیل شده	انحراف استاندارد
۱	۰/۸۴۳	۰/۷۱۱	۰/۶۹۹	۱/۰۲

جدول ۴. شاخص‌های تحلیل رگرسیون چند متغیره

ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده	T	سطح معنی داری	خطای استاندارد	
				Beta	
۰/۶۲۴		۲/۳۱	۰/۰۲۱	مقدار ثابت	
۰/۰۵۶	۰/۱۰۵	۲/۴۴	۰/۰۱۵	تجربه‌طلبی	
۰/۰۷۸	۰/۰۶۴	۱/۴۲	۰/۱۵۶	ماجراجویی	
۰/۰۷۸	۰/۱۴۵	۳/۴۶	<۰/۰۰۱	تنوع‌طلبی	
۰/۱۱۲	۰/۲۰۷	۵/۲۲	<۰/۰۰۱	گریز از بازداری	
۰/۰۳۶	-۰/۲۷۸	۴/۳۷	<۰/۰۰۱	خانواده	
۰/۰۲۴	۰/۰۰۹	۰/۲۰۶	۰/۸۳۷	دوستان	
۰/۰۳۸	۰/۳۷۷	۵/۶۳	<۰/۰۰۱	اشخاص مهم	
۰/۰۳۳	-۰/۱۴۱	۳/۹۹	<۰/۰۰۱	عزت نفس	
۰/۰۵۳	-۰/۰۵	۱/۳۶	۰/۱۷۵	رضایت از زندگی	
۰/۰۷۴	-۰/۰۰۹	۰/۲۵۷	۰/۷۹۸	خوشی	
۰/۰۴۵	-۰/۰۳۸	۱/۲۷	۰/۲۰۵	آرامش	
۰/۰۳۹	-۰/۰۰۳	۰/۰۷	۰/۹۴۴	کنترل	
۰/۰۳۹	-۰/۰۰۷	۰/۲	۰/۸۴۱	کارآمدی	

بحث و نتیجه‌گیری

به طور کلی در سنین نوجوانی در نوع و شدت روابط فرزندان با والدین تغییراتی اتفاق می‌افتد و روابط نزدیک با والدین کاهش می‌یابد و تعاملات منفی بین والدین و فرزندان نوجوان افزایش می‌یابد و نوجوانان تمایل بیشتری به برقراری رابطه با همسالان هم جنس و غیرهمجنس پیدا می‌کنند. همچنین در اواخر نوجوانی، در مقایسه با والدین و دوستان نزدیک، دوست دختر یا دوست پسر فرد، بیشترین حمایت را برای فرد فراهم می‌کند، با این حال نقش و دخالت والدین در زمینه رابطه با جنس مخالف فرزندان قبل از ازدواج بسیار زیاد است (Kan et al, 2008). در تبیین یافته‌های رابطه هیجان‌خواهی و اشتیاق به برقراری رابطه می‌توان گفت افراد هیجان‌خواه همواره به دنبال تجربه‌های جدید هستند و یکی از تجلی‌های تجربه‌های جدید روابط

این پژوهش با هدف پیش‌بینی اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان بر اساس هیجان‌خواهی، حمایت اجتماعی و شادکامی در دانش‌آموزان دختر متوسطه دوم صورت پذیرفت. نتایج نشان داد از میان مؤلفه‌های هیجان‌خواهی، مؤلفه‌های ماجراجویی، تجربه‌جویی، تنوع‌طلبی و گریز از بازداری، حمایت اجتماعی با مؤلفه‌های خانواده و اشخاص مهم و شادکامی با زیر مؤلفه عزت‌نفس می‌توانند اشتیاق به برقراری رابطه را پیش‌بینی کنند. یافته‌های پژوهش حاضر همسو با یانگ و برادفورد (Yang & Bradford, 2015)، بدارد و همکاران (Bedard et al, 2014) و گوئه و همکاران (Gue et al, 2014) در تحقیقات پیشین می‌باشد.

است. این روابط دارای اثرات سوء رفتاری همچون اُفت تحصیلی، افسردگی، احساس شکست، فرار از مدرسه، منزل و همچنین مورد سوء استفاده جنسی قرار گرفتن می باشد (Sadeghi Fasaei & Erfanmanesh, 2013).

همچنین در تبیین رابطه مثبت بین دوستان از زیر مولفه حمایت اجتماعی و اشتیاق به برقراری رابطه می توان گفت در دوره نوجوانی گروه دوستان به‌مثابه یک گروه مرجع در نظر گرفته می‌شوند و نوجوانان خود را با اعضای این گروه می‌سنجند و تحت تأثیر رفتار و الگوهای رفتاری اعضای آن در نظر می‌گیرند؛ به‌طوری‌که رفتار آن‌ها را تقلید می‌کنند، با آن‌ها رقابت می‌کنند، دوست دارند برای کسب منزلت و قدرت مطابق معیارهای آن‌ها رفتار می‌کنند، به همدیگر حسادت می‌کنند، همدیگر را یاری می‌دهند و زمانی که الگوی رفتاری خاصی بین اعضای گروه رایج شود، اعضای گروه اقدام به تبعیت از آن می‌کنند. در پژوهش‌های مختلف نشان داده شد که گروه دوستان اولین و مهم‌ترین عاملی است که موجب برقراری رابطه با جنس مخالف می‌شود. می‌توان گفت داشتن دوستی از جنس مخالف در گروه دوستان در جامعه امروزی ایران به یک ارزش و برقراری رابطه با جنس مخالف به یک هنجار تبدیل شده است (Ghaderzadeh et al, 2017).

در تبیین ارتباط شادکامی و اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان می‌توان گفت: عدم وجود شادکامی در نوجوانان می‌تواند به ایجاد مشکلاتی در زمینه‌های مختلف سلامت روانی از قبیل کاهش اعتمادبه‌نفس، عزت‌نفس، خود‌پنداره، احساس کم‌ارزشی، مشکلات ارتباطی، ضعف مهارت‌های اجتماعی و ... منجر شود. نوجوانان با مجهز شدن به شادکامی با اعتمادبه‌نفس بیشتری در اجتماع حضور می‌یابند و روابط موفق‌تری را ایجاد می‌کنند که این موفقیت، اعتمادبه‌نفس فرد را بالا برده و اشتیاق به برقراری روابط را کاهش می‌دهد (Kalantari, Jahanbakhsh & Shahpari, 2017).

نتایج پژوهش حاضر در راستای تحقیقات انجام شده قبلی در این زمینه است و به طور کلی می‌توان نتیجه گرفت که هیجان‌خواهی، حمایت اجتماعی و شادکامی پیش‌بینی

با جنس مخالف است. به طور کلی سازه‌ی هیجان‌خواهی با سیستم عصبی مرکزی ارتباط دارد. افراد هیجان‌خواه ترجیح می‌دهند که فعالیت‌های خود را تغییر دهند و امکان بیشتری دارد در روابط خود دچار تنوع طلبی شده و تجربه‌ی خواهی آنان منجر به کشش آنان به تجربه‌ی برقراری ارتباط بیشتر شود (Shirdel, 2005). اگر هیجان‌خواهی بالا باشد اشتیاق به برقراری رابطه نیز افزایش می‌یابد و این نشان می‌دهد افرادی که هیجان‌خواهی بالاتری دارند برای تخلیه انرژی روانی خود بیشتر برای برقراری با دیگران اشتیاق دارند. هیجان‌خواهی بالا با گسترش روابط با دیگران تعدیل می‌شود در واقع افراد می‌توانند از طریق ارتباط با دیگران انرژی هیجانی خود را تا حدودی کنترل و تعدیل کنند (Tadayon Tajabadi & Andishmand, 2018).

در تبیین رابطه معکوس بین خانواده از زیرمولفه حمایت اجتماعی با اشتیاق به برقراری رابطه می‌توان گفت سبک‌های فرزندپروری با روابط با جنس مخالف قبل از ازدواج ارتباط دارد. در شیوه تربیتی والدین مقتدر، نه محدودیت مطلق سایه افکنده و نه این شیوه دچار معضل آزادی مطلق است، بلکه معیار رابطه والدین - فرزند، آزادی نسبی و متعادل و همچنین انضباط هدایت شده‌ی او خواهد بود که فرصت کافی برای اظهار نظر به فرزندان می‌دهد تا مشکلات و خواسته‌های خود را با والدینشان در میان گذارند. در چنین فضایی، فرزندان می‌توانند عقیده خود را آزادانه بیان کنند و هنرها و مهارت‌های بالقوه خویش را بروز دهند و در نتیجه از امنیت روانی کافی برخوردار شوند (Delavari & Safouraei, 2010).

اگر نوجوان در خانواده از محبت و توجه کافی برخوردار نشود و روابط صمیمی با والدین و به‌خصوص مادر خود نداشته باشد و در اجتماع هم نتواند فرد تأثیرگذاری باشد در وجود خود احساس نیاز شدید خواهد کرد، از خانواده و اجتماع دوری خواهد گزید، یا اینکه افسرده خواهد شد یا اینکه به دنبال یک حمایت‌کننده خواهد رفت که توجه و محبت به خود را جبران کند. در دهه‌های اخیر روابط نامطلوب میان دختران و پسران نوجوانان، در کشور ما همواره به صورت یک مسأله و معضل اجتماعی مطرح بوده

- Argyle, M., Martin, M., & Lu, L. (1995). Testing for stress and happiness: The role of social and cognitive factors. *Stress and emotion*, 15, 173-187.
- Argyle, M., Martin, M., & Crussland, L. (1989). *Happiness as a function of personality and social encounters*. In J.P. Forgas, & J. M., Innes, (Eds.). *Recent advances in social psychology: An international Perspective*. Nort Holland: Elsevier.
- Baker, B., & Yang, I. (2018). Social media as social support in pregnancy and the postpartum. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 17, 31-34.
- Bedard, K., Bouffard, T., & Pansu, P. (2014). The risk s for adolescents of negatively biased selfevaluations of social competence: The mediating role of social support. *Journal of Adolescence*, 37, 787-798.
- Beirami, M., Mohammadpour, V., Golamzadeh, M., & Esmaeili, B. (2011). Compare happiness and eagerness to establish Communication in Student Attachment Styles. *Journal of Behavioral Sciences*, 2 (1): 109 – 105. [Persian]
- Bruwer, B., Emsley, R., Kidd, M., Lochner, C., & Seedat, S. (2008). Psychometric properties of the multidimensional scale of perceived social support in youth. *Comprehensive Psychiatry*, 49 (2), 195-201.
- Delavari, M., & Safouraei, M. (2010), Methods of raising children, *Tahora Quarterly in the field of women and family studies*, 3 (6), 28-27.
- Ertzaei, B. (2018). Investigating the relationship between boys and girls before marriage as a cultural challenge. *Journal of Psychology, Social Sciences and Educational Sciences*, 2 (1), 49-35. [Persian]
- Ghaderzadeh, A., Mohammadi, F., & Mohammadi, H. (2017). Youth and premarital relationships. *Culture strategy*, 38 (1), 7 – 26. [Persian]
- Gnilka, P.B., & Broda, M. (2019). Multidimensional perfectionism, depression, and anxiety: Tests of a social support mediation model. *Personality and Individual Differences*, 139, 295- 300.
- Gue, W., Wu, Z., Qiu, Y., Chen, G., & Zhang, X (2014). The Timing of Sexual Amokg Chinese Youth. *International Perspective on Sexual and Reproductive Health*, 38 (1), 196- 204.

کننده اشتیاق به برقراری روابط در نوجوانان است. آنچه مسلم است، پژوهش در سطح اولیه قرار دارد و پژوهش بیشتری لازم است تا ماهیت و نحوه این ارتباط بیشتر مشخص شود. از محدودیت های مطالعه می توان به متغیرهای مداخله گری چون تأثیر خرده فرهنگ ها و شرایط اجتماعی، اقتصادی در نتایج تحقیق اشاره کرد که ضرورت انجام مطالعات گسترده تر و در نظر گرفتن شرایط فرهنگی را نشان می دهد؛ لذا تعمیم نتایج به همه گروه ها باید با احتیاط صورت بگیرد.

براساس نتایج پژوهش حاضر می توان گفت شکل گیری روابط بین دو جنس نمی تواند ممنوع شود، اما با تلاش و آگاهی دادن به روز به نوجوانان و جوانان در رده های مختلف سنی و انجام پژوهش های بیشتر در بین آنها می توان روابط سالم وزنده ای را ترویج داد تا نوجوانان و جوانان در کنار آن بتوانند به شناخت بیشتر جنس مخالف نائل آیند. با توجه به یافته های این پژوهش پیشنهاد می شود زمینه های آموزشی هم برای خانواده ها و هم برای فرزندان در رشد و تقویت شاخص های مختلف حمایت اجتماعی و شادکامی شود. این آموزش ها نه تنها در مدارس بلکه در سایر نهادهای فرهنگی و به ویژه رسانه ها صورت گیرد. آموزش ها فقط به صورت مکتوب یا سخنرانی نباشد بلکه به شکل کارگاهی صورت گیرد تا بهتر آموخته شود. لازم است والدین اوقات بیشتری را با فرزندان خود بگذرانند و زمینه تفریحات سالم و پرتحرک را برای آنان فراهم سازند تا هم به رشد ارتباطی خود در خانواده بهبود بخشند و هم فرزندان را از گوشه گیری و انزوا نجات دهند.

منابع

- Abedi, M. R., Jafari, A., & Liaghatdar, J. (2006). Standardization of Oxford Happiness Questionnaire in University Students of Isfahan University. *Quarterly Journal of Thought and Behavior*, 12 (2), 100- 95. [Persian]
- Alipour, A., & Agah Harris, M. (2007). Validity and validity of the Oxford Happiness Index in Iranians. *Transformational Psychology: Iranian Psychologists*, 3 (12), 287-298. [Persian]

- Hatami Gharibvand, A., & Makondi, B. (2015). The relationship between excitement and happiness in the fans of Masjed Soleyman Naft football team. *4th International Conference on Psychology and Social Sciences*. [Persian]
- Hills, P., & Argyle, M. (2001). Emotional stability as a major dimension of happiness. *personality and Individual Differences*, 31(8), 1357-1364.
- Hosseinian, S., Farrokhjasteh, V., Abdollahi, R., & Nouripour Liaoli, R. (2015). The relationship between high-risk behaviors and excitement and addiction in delinquent women. *Journal of Intelligence and Criminal Investigations*, 10(1), 28-29. [Persian]
- Huang, J., Wang, X., Li, W., & An, Y. (2019). The relationship between conscientiousness and posttraumatic stress disorder among young Chinese firefighters: The mediating effect of perceived social support. *Psychiatry Research*, 273, 450-455.
- Ivani, N. (2012). The relationship between early maladaptive schemas and the quality of the friendship relationship with the opposite sex and psychological distress (symptoms of anxiety and depression). Master's thesis. Psychology Department. Faculty of Education and Psychology, Kharazmi University. [Persian]
- Jamali, A., Kar, Z., Madani, Y., & Lavasani, M. (2016). Predicting the tendency of students to use drugs based on spiritual experiences and the level of excitement. *Psychological Development*, 5(4), 22-1. [Persian]
- Kalantari, A., Jahanbakhsh, R., & Shahpari, D. (2017). Investigating students' perceptions of social security (Case study: Female Students of the Faculty of Social Sciences, University of Tehran). *Female Police Studies*, 27, 35-20. [Persian]
- Kamrani Fakoor, Sh., Rasoulzadeh, K., & Al-Hayari, A. (2003). A Comparative Study of the Psychological Characteristics of Special Women with Ordinary Women. *Journal of Psychology*, 7(3): 269-253. [Persian]
- Kan, M.L., McHale, S.M., & Crouter, A.C. (2008). Parental Involvement in Adolescent Romantic Relationships, *Journal of Youth and Adolescence*, 27, 395-414.
- Khanjani, Z., Fakhraei, N., & Badri Gargari, R. (2012). Examining excitement in addicted and normal people according to gender. *Behavioral Science Research*, 9(4), 15-1. [Persian]
- Khormayi, F., & Zarei, N. (2016). Relationships between girls and boys from the perspective of adolescent girls: a qualitative study. *Two Quarterly Journal of Applied Counseling*, 6 (2), 106-89. [Persian]
- McCroskey, J. C. (1990). Reliability and validity of the willingness to communicate scale. *Communication Quarterly*, 40(1), 16-25.
- Moitra, E., Anderson, B. & Stein, J. (2013). Perceived stress and substance use in methadone maintained smokers. *Drug and Alcohol Dependence*, 133(2), 785- 788.
- Myers, G., & Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological science*, 6(1), 10-19.
- OstadianKhani, Z., Fadaei Moghadam, M., & Ahmadi, F. (2017). Predicting Relationship Enthusiasm: Competence, Problem Solving, and Social Support. *Two Quarterly Journal of Clinical Psychology and Personality Research*, 15(2), 73-65. [Persian]
- Refahi, J., Goodarzi, M., & Mirzaei, M. (2012). Investigating the factors affecting the formation of premarital friendship between girls and boys from the students' point of view. *Journal of Women's Sociology*, 3(3), 133-117. [Persian]
- Sadeghi Fasaee, S., & Erfanmanesh, I. (2013). Sociological analysis of the effects of modernization on the Iranian family and the need to develop an Iranian-Islamic model. *Women in Culture and the Arts*, 5(1), 63-84.
- Shirdel, M. (2005). Factors in the tendency of married men and women to have illicit sex. *Social Welfare Research Quarterly*, 6 (22), 45-36.
- Tadayon Tajabadi, F., & Andishmand, F. (2018). Assessing the Independent Role of Incident Search and Experience in Predicting Tendency to Extramarital Relationships in Kerman Married

- People. *International Conference on Psychology, Counseling, Education*. [Persian]
- Wang, G., Zhang, W., & Zeng, R. (2019). WeChat use intensity and social support: The moderating effect of motivators for WeChat use. *Computers in Human Behavior*, 91, 244-251.
- Yang, C.H., & Bradford Brown, B. (2015). Factors involved in associations between Facebook use college adjustment: social competence, perceived usefulness, and use patterns. *Computers on Human Behavior*, 46, 245-253.
- Zuckerman, M., Eysenck, S., & Eysenck, H. (1978). Sensation seeking in England and America: Cross-cultural, age, and sex comparisons. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 46(1), 139-149.
- Zimet, G.D., Powell, S.S., Farley, G.K., Werkman, S., & Berkoff K.A. (1988). Psychometric characteristics of the Multidimensional Scale of Perceived Social Support. *Journal of Personality Assessment*, 55 (5), 610- 7.